

Voeding

Ons globaal voedselsysteem is complex en heeft een erg grote impact op onze samenleving en planeet.

800 miljoen mensen hebben elke dag onvoldoende eten. Tegelijkertijd gaat een derde van al het voedsel dat geproduceerd wordt verloren. Het blijft achter op het veld of belandt bij het afval. Die berg eten is genoeg om die 800 miljoen mensen vier keer te voeden. [Ons huidig voedselsysteem is dus erg inefficiënt](#). Deze manier van landbouw vraagt enorme hoeveelheden water, kunstmest en pesticiden – met alle negatieve gevolgen van dien – en slaagt er toch niet alle mensen op deze planeet voldoende te voeden.

De manier waarop voedsel geproduceerd en daarna verhandeld wordt, levert de landbouwers en vele arbeiders die in de landbouw werken ook geen fatsoenlijke duit op. [In dit rapport van Oxfam](#) lees je meer over de problematische arbeidsomstandigheden in de globale voedselketen. Hieronder enkele [grote en verontrustende conclusies](#):

- Overall in de wereld incasseren supermarkten een groeiend aandeel van de kassaprijs die de consument betaalt, tot wel 50% in sommige productketens, ter-

wijl het aandeel voor de arbeiders en producenten is gedaald, in bepaalde productketens tot minder dan 5%.

- Het aandeel dat naar werknemers en kleinschalige boeren gaat, is te klein om een minimale waardige levensstandaard te verzekeren. In de productieketens waarin vooral vrouwen werken, is de kloof tussen een leefbaar inkomen en hun echte inkomen het grootst.

- Terwijl veel arbeiders en kleinschalige boeren in armoede leven, genereerden de 8 grootste beursgenoteerde supermarktketens in 2016 bijna een biljoen dollar omzet, 22 miljard dollar in winst en vloeide 15 miljard dollar terug naar de aandeelhouders.
- Een bevraging onder arbeiders en kleinschalige boeren in vijf landen - Zuid-Afrika, Italië, de Filipijnen, Thailand en Pakistan - toonde dat de meerderheid moeite heeft om voedsel te voorzien voor zichzelf en de familie, en daar niet altijd in slaagt.

- De grootste en snelst groeiende supermarkten in Nederland, Groot-Brittannië, Duitsland, en Verenigde Staten werden geëvalueerd op transparantie in de toeleveringsketen en op behandeling van arbeiders, kleinschalige boeren en vrouwen in de keten. Alle 16 supermarktketens scoorden zeer slecht.
- In de voedingsindustrie gekenmerkt door machtsconcentratie, gebruiken supermarkten hun marktmacht om van hun leveranciers steeds lagere prijzen te eisen en risico's op hen af te wentelen. Gevolg: veel toeleveranciers zijn het slachtoffer van oneerlijke handelspraktijken en schokkende ongelijkheid kenmerkt onze voedingsketens.

Deze keuzes reduceren de ecologische voetafdruk

Vlees -> Vegetarisch	- 40%
Groenten die met vliegtuig komen -> Groenten lokaal geproduceerd	- 28%
Niet-biologisch -> Biologisch	- 15%
Niet-seizoensgebonden -> Seizoensgebonden	- 15%

Voor alle duidelijkheid: ook landbouwers hier hebben [moeite om rond te komen](#). Zij staan net zo onder druk door de multinationals als de producenten uit andere delen van de wereld. De lage prijzen die boeren hier krijgen voor hun producten, heeft een heel perverse dynamiek op gang gezet die de boeren uit andere delen van de wereld het leven nog moeilijker maakt. Europese landbouwproducten worden hier voor een appel en een ei opgekocht, getransformeerd naar andere producten en vervolgens op de markt gebracht in het globale Zuiden. En dat ten koste van de lokale boeren, die de prijs voor hun lokale producten zien dalen. [SOS Faim](#) brengt het voorbeeld van melk, in Europa geproduceerd

en via omwegen gedumpt op de West-Afrikaanse markt.

Ook de planeet heeft zwaar te leiden onder dit voedselsysteem. [Vandaag is één derde van de werelds beschikbare landbouwgrond ernstig uitgeput](#). Bovendien krijgen we steeds sterker te kampen met de effecten van klimaatverandering en verlies van biodiversiteit én blijft de wereldwijde populatie toenemen. Onze manier van voedsel produceren en consumeren moet dus fundamenteel omgegooid worden. De Wereldbank stelt dat door klimaatverandering de opbrengst van voedselgewassen met 25 procent kan dalen, en dat daarmee de pogingen om honger te bestrijden ondermijnd worden. De voedselproductie zou met 50 procent omhoog moeten, om genoeg te produceren voor de groeiende wereldbevolking. Jammer genoeg is honger niet het enige probleem verbonden aan ons voedselsysteem. Wereldwijd zijn veel mensen ook aangewezen op eten van slechte kwaliteit, waardoor mensen lijden aan onder- of overgewicht, suikerziekte, vitaminetekorten en een hele lijst aan gezondheidsproblemen.

We moeten dus dringend – collectief – kiezen voor duurzame voeding en een duurzaam voedingssysteem.

Van een gezonder leefmilieu, tot [een gezonder leven](#) tot een meer rechtvaardige samenleving. Al deze doelstellingen kunnen mede gerealiseerd worden via [duurzame voeding](#).

Alles kan beter!

Collectief

- Overtuig je gemeente om FairTradegemeente te worden en dit ook ambitieus aan te pakken.
<http://fairtradegemeenten.be/de-fair-o-meter-komt-actie-jij-ook>
- Overtuig je gemeente om de kaart van lokaal voedsel en/of korte keten te trekken.
www.lokalevoedselstrategie.be
<https://weekvandekorteketen.be>
- Overtuig je gemeente om circulair over voeding na te denken als een manier om voedselverspilling tegen te gaan én de negatieve milieu-impact te verminderen.
www.lokalevoedselstrategie.be/nieuws/herbeleef-inspiratiedag-voedselverspilling/

Organisatie

- Kies er bewust en expliciet voor steeds duurzame voeding aan te kopen voor alle activiteiten en bijeenkomsten: seizoensgebonden / biologisch / lokaal geproduceerd. Voorzie minstens een vegetarisch alternatief bij activiteiten. Heb bijzondere aandacht voor fair trade producten, maar wees er ook [kritisch](#) over.

Ikzelf

- Verspil geen voedsel: wees creatief in de keuken. Vries dingen in. Deel overschotten uit. Koop bewust.
www.bewustverbruiken.be/artikel/too-good-go-nieuwe-app-tegen-voedselverspilling
- Koop lokaal geproduceerd en seizoensgebonden eten
<https://boerenenburen.be>
- Neem je voor minder vlees te eten door wekelijks één dag (of meer) vegetarisch te eten.
www.evavzw.be
- Trek volop de kaart van de fair trade chocolade, koffie, fruit. Ook België heeft fair trade producten (nodig)
www.fairebel.be

Meer informatie

- [MO*](#), "Wereldwijde voedselsysteem moet op de schop", 30 mei 2018
- [Oxfam](#), Rapport "Achter de streepjescode. Ongelijkheid in de voedselketens", juni 2018
- [MO*](#), "Groene landbouw kan heel Europa voeden", 21 februari 2019